

ปีที่ 29 ฉบับ 10213 วันพฤหัสบดีที่ 8 กันยายน พ.ศ. 2559 หน้า 27

แบตเตอรี่ลิเธียม

เทคโนโลยีปริศนาคู่

● **ดร.อดิศร เตือนครานนท์**

ผู้อำนวยการหน่วยวิจัย ศูนย์นวัตกรรมการพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์
และอิเล็กทรอนิกส์อินทรีย์ เนคเทค

พลังงานที่ใช้ไม่มีวันหมดหรือ Renewable energy เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม กำลังได้รับความสนใจในยุคที่คาดว่าน้ำมันจะขาดแคลนและหมดไปจากโลก แต่พลังงานแสงอาทิตย์ก็มีเฉพาะเวลากลางวันและในวันที่มีแสงแดดเท่านั้น หรือพลังงานลมก็มีในฤดูกาลที่ลมพัดมาเท่านั้น

แต่เทคโนโลยีที่ก้าวหน้าไปอย่างมาก เช่น การค้นพบวัสดุใหม่ๆ สำหรับผลิตเซลล์แสงอาทิตย์ที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ทำให้พลังงานธรรมชาติเหล่านี้ยังคงเป็นที่สนใจ แม้ว่าโลกเรายังใช้พลังงานธรรมชาติเหล่านี้ไม่ถึงร้อยละ 5 เพื่อผลิตเป็นพลังงานไฟฟ้าก็ตาม แต่ยังเป็นสำหรับประชากรมนุษย์อีกถึง 1,200 ล้านคนที่ไม่มีไฟฟ้าใช้

เทคโนโลยีแบตเตอรี่ในปัจจุบันก็พัฒนาไปรวดเร็ว มีการนำสารอื่นๆ ที่หาได้ไม่ยากในโลก เช่น โซเดียม อะลูมิเนียม สังกะสี มาใช้แทนสารอันตราย เช่น ตะกั่ว ในแบตเตอรี่แบบกรดตะกั่ว และแทนธาตุลิเธียมที่หายากและราคาแพง ซึ่งใช้กันอยู่ในแบตเตอรี่สมัยใหม่

ล่าสุด บริษัท Fluidic Energy ได้วิจัยแบตเตอรี่ใหม่ล่าสุดด้วยเทคโนโลยี Zn-air battery โดยใช้สังกะสีแทนลิเธียม ทำให้ต้นทุนถูกกว่าหลายเท่า และได้ตกลงความร่วมมือกับรัฐบาลอินโดนีเซีย ที่จะนำไปใช้กับโซลาร์ฟาร์มขนาด 35 MW ใน 550 หมู่บ้านที่อยู่ห่างไกลตามเกาะแก่งต่างๆ

ปกติเราจะเห็นแบตเตอรี่แบบ Zn-air ในแบตเตอรี่ขนาดเล็กใช้แล้วทิ้งไม่สามารถใช้ชาร์จไฟได้ โดยใช้ในทางการแพทย์ เช่น เครื่องช่วยฟัง เนื่องจากสามารถให้ไฟได้น้อยแต่ยาวนาน แต่บริษัทพัฒนาให้สามารถใช้งานแบบ Rechargeable โดยใช้ไอเล็กโตรไลต์แบบที่มีไอออนสูงเรียกว่า Ionic liquid และสามารถชาร์จกับแผงเซลล์แสงอาทิตย์ได้ แต่อีกปัญหาของแบตเตอรี่แบบนี้คือ Deep of Discharge ยังต่ำ ไม่สามารถให้ไฟออกมาได้หมด ต้องมีเหลือค้างอยู่

อีกแนวคิดหนึ่งของการไม่ใช้ลิเธียมในแบตเตอรี่ คือการใช้โซเดียม หรือน้ำเกลือมาทำหน้าที่เป็นอิเล็กโตรไลต์ ซึ่งพัฒนาโดยบริษัท Aquion Energy ชีวอาโนดทำจาก Manganese Oxide และชีวคาโทดทำจาก Carbon Titanium Phosphate ทำให้ได้แบตเตอรี่ที่ปลอดภัย ไม่ติดไฟ ไม่ระเบิดและ ไม่มีสารเป็นพิษอันตราย ขนาดเล็กกว่าและราคาถูกลงกว่าแบตเตอรี่แบบเดิมที่เป็นกรดตะกั่ว ที่สำคัญสามารถปล่อยไฟได้ 100% โดยแบตเตอรี่ไม่เสื่อมสภาพ

การวิจัยพัฒนาแบตเตอรี่ทั่วโลกก้าวหน้าเร็วมาก และยังไม่หยุดแต่เพียงเท่านั้น ขอเล่าให้ฟังต่อครั้งหน้าครับ

